

Miklavžev večer.

(Igra v jednem dejanji.)

O s o b e:

Gospod Zorán;

Olga, njegova supruga;

Mirko, Angelica, njiju otroka;

Dora, Mirkova in Angelicina babica;

Ivanek, Balček in Milica, sosedovi otroci;

Miklavž sè spremstvom dveh angeljev in dveh hudobcev.

(Soba pri tleh z vrati na desnej. V kotu stoji lepo pogrnená miza, okolo nje od zadaj klop, spredaj več stolov. V drugem konci je peč, okolo nje klop, kakor na kmetih. Iz te sobe se pride v spalnico.)

Prvi prizor.

Mirko, Dora.

Mirko (kleči na klopi ob peči in moli svojo večerno molitevco).

Dora (pri peči poleg Mirka sedeč pazno vanj obrnena): Takó! Sedaj pa še povej: kdo te je ustvaril?

Mirko: Bog Oče.

Dora: Kdo te je odrešil?

Mirko: Bog Sin.

Dora: In posvetil te je?

Mirko (se jame na jok držati): Oj babica, saj sem vže dovolj molil, mene vže zobjé bolé.

Dora: Le lepó, le lepó do konca, Mirče! Oj ti poníglavec, ti, če ne bodeš molil! Ali si vže pozabil — — ahá — — slišiš . . . vže gredó! — Veš, Mirče, Miklavž. sam sv. Miklavž pride nocoj. — Saj ti vsak večer posebej pripovedujem, da moraš lepó moliti, če hočeš, da te sv. Miklavž obdaruje. In nocoj se kujaš, nocoj ob tem času ko sv. Miklavž najbolje sliši, kako otroci molijo, ko sam po sveti hodi! — Zatorej le lepó: kdo te je posvetil?

Mirko: Bog sveti Duh.

Dora: Kaj pa dá Bog dobrim ljudem?

Mirko: Nebesa.

Dora: Kaj pa hudobnim?

Mirko: Pekel.

Dora: Nù, zdaj pa še križek!

Mirko (se pokriža): Ná — — sedaj sem pa priden, kaj nè, babica? In sv. Miklavž me izvestno obdaruje, kaj ne dà? — Ah, ali vže skoraj pride? — Ali, babica, úh — ali pridejo tudi hudobci ž njim, o katerih ste mi zadnjič pravili, da otroke pobirajo?

Dora: Dejala sem, da pobirajo le hudobne otroke, ki ne molijo radi, ki ne slušajo, jezé in žalijo stariše — —

Mirko: Mene ne vzemó, babica, je li, da ne?

Dora: To je, da nè, sedaj, ko si lepo molil.

Mirko (skoči veselo po sobi): O, juhó! (Obrne se zopet k babici): Ali pride kaj kmalu Miklavž? O da bi bil vže tukaj! Kje pa so mama, oče, Angelica?

Dora: Šli so k gospodu Vinku, da privedó k nam Milico, in —

Mirko: Ivanka, Balčka?

Dora: Dà, dà!

Mirko (milo proseč): Pojdiva še midva pó-nje.

Dora: Ne, midva ostaneva domá. Lej, zunaj je temà, in vrhu tega še mraz in sneg. Kako bi vže ti mogel hoditi po mrazu in gaziti sneg? In jaz, lej, stara sem, ne morem te nositi kakor atek ali mama. Le pri miru bodi, saj pridejo kmalu vsi in potlej bomo skupaj čakali Miklavža.

Mirko: Oh, babica, nè nè . . . pojdiva raje — —

Dora: Čuješ, da nè! Kako, da ti ni nič dopovedati? Ves neubogljiv si nocoj! Čakaj, čakaj! (Kliče): Sv. Miklavž! brž, brž pridi, naš Mirče ne uboga.

Mirko (hoče jokati): Nè, nè! Babica, saj bom priden, saj — — (Vrata se odpró; oče, mati, Angelica vstopijo.)

Drugi prizor.

Prejšnja, gospod Zorán, gospa Olga, Angelica.

Gospa Olga (ki je čula pred vrati zadnje besede): Kaj pa to? Ali je Milče tako neposlušen?

Mirko: O nè, mama! Hotel sem le, da greva z babico za vami k gospodu Vinku po Ivanka, Balčka in Milico, pa babica ni hotela iti — — Ali, kje so sosedomi, mama, ali niso prišli z vami?

Angelica: Takój pridejo, Mirko, takój — — —

Mirko (se zavrti po sobi samega veselja).

Gospod Zorán: No, no, lej ga, kako si pač neumen! Ali ne boš lepo pri miru? Če nè, vže veš — zatožimo te nocoj sv. Miklavžu. (Sedejo na klop k babici.)

Mirko: Ali res, mama?

Gospa Olga: I, če bodeš lepo pri miru, potlej vže nè. Še obdaruje te sv. Miklavž, če bodeš priden.

Dora: Pst!

Angelica: Sosedomi gredó!

Tretji prizor.

Prejšnji, Ivanek, Balček, Milica.

Ivanek, Balček, Milica (stopijo v sobo): Dober večer!

Gospa Olga, Zorán, Dora: Bog daj, otroci ljubi!

Mirko Angelica (skočita jim naproti): Bog daj, Bog daj, Ivanek, Balček, Milica!

Gospa Olga: Tu okolo peči posedite, ljubčki moji.

Mirko: Haló! le brž, da se poménimo, kaj nam prinese sv. Miklavž.

Dora: Pa jedno zapojte zraven! Tista je prav lepa, veš Mirko, ki sta jo zadnjič pela z Angelico o „mlinu,“ kako ropoče.

Mirko: Vže vemo, babica, vže vemo . . . Dà, dà, tisto zapojmo!

Otroci (posedejo okolo peči, od koder se gospod Zorán in gospa Olga umakneta k mizi, ter zapojó):

„Ropôče vè dolu nad bistro voðo: klip, klòp“ itd.

Gospa Olga: Prav lepa je bila! Le še jedno dajte, jaz pa grem in pokličem deklo, da vrže še kak panjiček v peč, da vam bode gorkeje. (Otide.)

Četrty prizor.

Prejšnji brez gospé.

Milica: Angelica, kaj prinese tebi Miklavž?

Angelica: Meni? — Lepo puničko, košarico, jabolk, hrušek, rožičev . . in Bog vedi, kaj še vse. Pa zdaj mi tudi kaj dá, kadar pride.

Mirko, Ivanek, Balček (jednoglasno): Meni tudi, meni tudi!

Dora: Jojmine, otroci, čujte, čujte, zvonček! (Sliši se zvončkanje.)

Otroci: Vše gre, sv. Miklavž gre!

Milica, Angelica (se plašno stiskati v kot).

Mirko (steče k babici).

Ivanek, Balček (ostaneta mirna).

Peti prizor.

Prejšnji, gospá Olga.

Gospa Olga (v sobo stopivši): Ste li čuli? Vše gredó!

Otroci (plašno): Dà, čuli smo zvonček.

Gospa Olga: Le okolo mize posedite sedaj. Tù pri peči ne smete ostati. Potem pa glejte, da bodete lepo molili in na vse odgovarjali, karkoli vas sv. Miklavž povpraša.

Mirko: Mama, jaz se bojim — — — Ali gredó tudi hudobei?

Gospa Olga, Dora: Ej, neumnežek, kaj se bodeš neki bal?

Gospa Olga: Saj ti ničesar ne storé, ako oblubiš, da bodeš vedno lepo priden. Sv. Miklavž nikogar v sobo ne pusti, če mu poprej zunaj povem, da so samo pridni otroci notri.

Mirko: Oh, mama, idite vèn, pa mu povejte takó . . .

Gospa Olga: Saj grem, le sedite za mizo in mirni bodite. (Otide.)

Otroci (se zvrsté za mizo takó, da sti Milica in Angelica v kotu, na jedne strani Ivanek, Balček, a na drugej Mirko.)

Mirko (boječ se): Oče, pomaknite se k meni!

Gospod Zorán (se pomakne, pogladi Mirku laščke): Nič se ne boj, Mirče, nič! (Pred vežo se začuje zopet zvonček, in o joj — rožljanje verig.)

Otroci (se zganejo).

Šesti prizor.

Prejšnji, Miklavž, angelja; kmalu za njimi gospá Olga.

Miklavž (stopi v sobo. Prav lepo je oblečen. Na glavi ima visoko škofovsko kapo, mašni plašč mu krije telo. V roki drži škofovsko palico. — Visoke postave je in dolgo, lepo belo brado ima): Dober večer dobrim ljudém! (Podá desnemu angelju palico.)

Dora, Zorán in gospa Olga: Bog daj!

(*Otroci* strmé. — Pred vrati se čuje zopet rožljanje verig.)

Miklavž (namigne angelju s palico): Pojdi in reci hudobcema naj mirujeta, ker tukaj so, kakor vidim, sami pridni in nedolžni otroci, — nič zanje tedaj! (Proti otrokom): Kaj nè, da ste pridni?

Otroci (boječ se): Pridni, pridni! —

Angelj (se vrne, storivši, kar mu je bilo rečeno).

Miklavž (k otrokom): Ali znate lepo moliti? — No, ti deklica, ondù v kotu (pokaže Milico) moli mi „očenaš“! —

Milica (moli).

Miklavž: Tako je lepó! — Sedaj pa ti druga tam, (pokaže Angelico) moli mi „češčeno Marijo“!

Angelica (moli).

Miklavž: Tudi lepó! — (Za tem izprašuje še ostale otroke, vsakega kako malo molitevco.)

Otroci (odgovarjajo drug za drugim. — Zunaj se sliši zopet rožljanje, vrata se odpró, in — jeden hudobecv vstopí.)

Sedmi prizor.

Prejšnji, hudobec.

Hudobec (ves črn po vsem životu, gorečih očij, gorečega jezika, z verigami v rokah, s košem na rami gleda srdito po otrocih).

Milica, Angelica (si zakrijeta oči).

Ivanek, Balček (se plašno stiskata drug k drugemu).

Mirko (jokaje): Oče, oče . . . jaz se bojim!

Miklavž (k otrokom): Ne bojte se, ljubčki, ker ste pridni, nič se vam ne zgodi. Lejte, tá-le pobira le hudobne otroke in je nese s seboj. Pri vas pa, ker ste pridni, ste znali lepo moliti, pri vas nima ničesar opraviti. (K hudobcu): Poberi se, hudoba, od koder si prišla, in ne straši mi pridnih otrok!

Hudobec (zarožlja z verigami pa zdívja skozi vrata).

Osmi prizor.

Prejšnji brez hudobca.

Otroci (se oddahnejo).

Miklavž (k otrokom): Ste li videli, kako je šel! — Kaj ne, sedaj se več ne bojite? Lejte, kako dobro je, da ste pridni! Dà, res! — In ker ste tako lepo molili, vzemite sedaj te-le majhne darove. (Namigne drugemu angelju in položi iz pozlačenega koška, katerega nosi angelj, pred vsakega otroka lep dar. Potlej nadaljuje): Zatorej tudi v prihodnje ostanite pridni in dobri. Jaz bodem v nebesih skrbno pazil na vas, in če vidim, da ste dobri ostali, vidimo se drugo leto zopet. (Namigne angeljema za odhod.)

Desni angelj (mu podá palico ter pozvoni. — Zunaj zopet zaropoče z verigami.)

Miklavž (z angeljema otide).

Deveti prizor.

Prejšnji brez Miklavža in angeljev.

Mirko: Juhó! Mama, glejte, kaj sem dobil! (Kaže lepo izrezljano piščalko, rožiče, smokve.)

Angelica: In jaz, jaz! (Priskače k materi ter kaže lepo medeno košarico, v katerej je bilo pozlačeno jabolko.)

Ivanek, Balček, Milica (kaže vsak svoje stvari, katere jim je dal sv. Miklavž).

Gospa Olga: Glejte, otroci ljubi, to je vse za to, ker ste pridni. — Zatorej le glejte, da ostanete taki.

Otroci (jednoglasi): Dà, dà, mamica, radi bodedo molili, radi slušali.

Gospa Olga: Prav takó!

Milica: Oj, kako prijazen je sv. Miklavž, kako rad govori!

Ivanek: In kako lep je!

Mirko: Ali — o joj! — hudobee! Mene je še zdaj strah.

Balček: Mene tudi. Oj kako grd je bil!

Angelica (k babici): Babica, ali je bil res iz pekla?

Dora: I, glej jo, kako pa!

Milica (k Balčku in Ivanu): Hitimo sedaj domov, da pokažemo še našemu očetu in materi, kaj smo dobili . . .

Balček, Ivanek: Saj res! (Hočeta iti.)

Milica: No, no, tako urno pa zopet nè! Ali se ne bodeda nič poslovala.

Balček, Ivanek, Milica: Lahko noč, Mirko, Angelica, lahko noč vsem?

Dora: Jutri le prinesite pokazat, kaj vam prinese sv. Miklavž.

Balček, Ivanek, Milica: Bomo prinesli! — Lahko noč!

Gospa Olga (Zoranu): Zorán, pojdi in spremi otroke do doma!

Gospod Zoran (otide z otroci).

Deseti prizor.

Mirko, Angelica, gospá Olga, Dora.

Gospá Olga: In vidva se sedaj tudi pripravita na odhod! Vže vesta, kam . . .

Mirko: Oj mama, nastavila še nisva peharjev, da položi vánje sv. Miklavž, kar nama prinese po noči.

Gospa Olga: No, storita to, pa le hitro!

Mirko, Angelica (nastavita na mizo vsak svoj pehar za dari).

Dora: No, sedaj pa le spat!

Gospa Olga: Dà, dà, pa takòj!

Mirko, Angelica: Takòj, mama, takòj. (K babici): Lehko noč, babica!

Dora: Lehko noč, otroka. (Otroka otideta z materjo v stransko sobo.)

Enajsti prizor.

Dora sama.

Dora (sama s seboj govoreč): O srečna mladost! O zlato veselje! . . . Kako prijetno in veselo je pač bilo kdaj, ko sem bila jaz taka, kot so sedaj ti otroci! — Oh, vse je minulo! . . . In vender sem nocoj tako srečna, tako zadovoljna! Zdi se mi, kadar gledam to srečno, veselo mladino, da se mi vračajo leta srečne mladosti! — Zdi se mi, da mi teče po žilah zopet nekdanja mladostna kri! — In vender ni res! Oh . . . (zamisli se globoko).

(Zagrinjalo pade.)